

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem Petrem Navrátilem ve věci

žalobce: **J** ■■■■■ **S** ■■■■■ narozený ■■■■■
bytem ■■■■■
zastoupený advokátem JUDr. Lubomírem Müllerem
sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení částky 500 000 Kč

takto:

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku ve výši 15 000 Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žaloba, kterou se žalobce domáhal zaplacení částky 485 000 Kč, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:**I.****Základ sporu**

1. Žalobce se svojí žalobou podanou u zdejšího soudu domáhal zaplacení částky 500 000 Kč. Svůj nárok přitom opíral o tvrzení, že mu rozhodnutím Okresního soudu v Chebu byla vyslovena účast na soudních rehabilitacích ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“), a to ve vztahu k jeho nezákonnému omezení na osobní svobodě [REDAKCE]. V této souvislosti pak po žalované nárokoval odškodnění za újmu na zdraví – odškodnění za bolestné a ztížené společenské uplatnění (dále též „ZSU“) - ve shora uvedené částce.

II.**Obsah žaloby a souvisejících vyjádření**

2. **Žalobce ve své žalobě uvedl**, že dne 7. 10. 2019 podal u žalované návrh na náhradu škody ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“). Žalovaná žalobci částečně vyhověla, když mu přiznala odškodnění za bolestné (chirurgické hledisko), ale odmítla přiznat náhradu za ztížení společenského uplatnění a bolestné spojené s psychickým hlediskem, neboť k prokázání těchto nároků byly předloženy pouze listiny v německém jazyce bez úředního překladu do češtiny. Žalobce proto nechal pořídit překlad příslušných listin a dne 14. 4. 2020 požádal o dodatečné odškodnění. Na to žalovaná nijak nereagovala, pročež žalobci nezbylo nic jiného než se obrátit na zdejší soud.
3. Ve své žalobě žalobce dále zdůrazňoval, že předmětem projednání je jeho nárok na náhradu újmy v oblasti „psychiatrického hlediska“. Podle žalobce má nárok na náhradu zdravotní újmy v celém rozsahu, a to podle § 23 odst. 1 písm. b) zákona o soudních rehabilitacích. K tomu doplnil, že žádá bolestné dle položky č. 22 přílohy č. 1 vyhlášky č. 276/2015 Sb. v ohodnocení 200 bodů a ztížení společenského uplatnění dle položky č. 1.14 přílohy č. 3 vyhlášky č. 276/2015 Sb. v ohodnocení 1800 bodů. Celkem tak žalobce uvedl, že utrpěl újmu na zdraví v rozsahu 2000 bodů, přičemž dle jeho názoru má mít jeden bod hodnotu 250 Kč, pročež žalobce požadoval svojí žalobou zaplacení částky 500 000 Kč.
4. **Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 10. 11. 2021 uvedla**, že o požadavku žalobce na odškodnění rozhodla svým stanoviskem ze dne 10. 11. 2021, když mu nevyhověla, a to ani z části. Zdůraznila přitom, že je nesporné, že žalobce byl soudně rehabilitován v souvislosti s tím, že jako občan [REDAKCE] byl zadržen během svého pokusu o překonání státní hranice Československé socialistické republiky, přičemž byl přitom pokousán služebními psy.
5. Žalovaná dále uvedla, že z žalobcem předložené lékařské zprávy ze dne 12. 9. 2019 neplyne souvislost mezi diagnostikovaným onemocněním a škodní událostí. Navíc tato zpráva neobsahuje bodové hodnocení. Pokud pak jde o výši jednoho bodu, žalovaná uvedla, že pokud jde o bolestné v souvislosti s pokousáním psy, tak žalovaná akceptovala hodnotu bodu 250 Kč; na druhou stranu zdůraznila, že správně by se mělo vycházet z vyhlášky č. 32/1965 Sb. a hodnoty bodu 15 Kč. Žalovaná tak v dotčené věci akceptovala hodnotu bodu ve výši 250 Kč zcela výjimečně a při vědomí, že správně měla být hodnota bodu 15 Kč. Tento postup žalované byl v dotčené věci dán specifickými traumatizujícími okolnostmi daného případu. Podle žalované tak přiznaná částka v sobě zahrnuje ve své podstatě i náhradu za ztížení společenského uplatnění.

6. **Žalovaná tak navrhovala, aby byla žaloba v celém rozsahu zamítnuta.**
7. **Ve své replice ze dne 14. 1. 2022 žalobce uvedl, že si nechal žalobce vyhotovit lékařský posudek, a to po seznámení se s názorem žalované. Podle žalobce přitom tento posudek jednoznačně prokazoval, souvislost mezi zraněním utrpěným v roce 1983 a jeho současným stavem. Rovněž uvedl, že nesouhlasí s tím, že odškodnění přiznané za bolestné ve své podstatě zahrnuje i náhradu za ztížení společenského uplatnění.**
8. **Dne 2. 5. 2022 se ve věci konalo jednání, na kterém strany setrvaly na svých vyjádřeních. Na tomto jednání byly provedeny důkazy. Žalobce byl dále vyzván doplnění svých důkazních návrhů podle § 118a odst. 3 o. s. ř. Další jednání se konalo dne 18. 7. 2022. I na tomto jednání byly prováděny důkazy. Zároveň žalovaná učinila nesporným, že v příčinné souvislosti se zákrokem, ke kterému došlo [REDAKCE] ze strany pohraniční stráže Československé socialistické republiky, žalobce utrpěl újmu, resp. došlo k přetrvávajícím změnám osobnosti a u žalobce se rozvinula posttraumatická stresová porucha, a žalobce utrpěl újmu na zdraví v podobě ztíženého společenského uplatnění ve smyslu bodu B.II 253 Přílohy k vyhlášce č. 32/1965 Sb., čemuž má odpovídat újma vyjádřena hodnotou tisíce body. Dále žalovaná zdůraznil, že pokud se jedná o otázku bolestného za psychiatrické hledisko, tak vyhláška č. 32/1965 Sb., která by měla být dle žalované na projednávanou věc aplikovaná, přiznání náhrady újmy v těchto věcech neumožňuje. Žalobce pak zdůraznil, že soud není vázán vyhláškou, je vázán pouze zákonem, pročež by měl přiznat náhradu újmy i za požadované bolestné, jakkoliv na toto vyhláška č. 32/1965 Sb. nepamatuje, a to v souladu s principem spravedlnosti. Dále žalobce na tomto jednání uvedl, že projednávaná věc není běžnou záležitostí. Konečně zdůraznil, že v projednávané věci došlo v případě žalobce k hrubému porušení Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Podle žalobce přitom není možné přistoupit na takový výpočet, který by byl výsměchem za jeho těžké zdravotní postižení. Rozsudek ve věci samé byl vynesena dne 18. 7. 2022.**

III.

Skutková zjištění

9. Z nesporných tvrzení účastníků vzal soud za prokázané, že žalobce požádal u žalované dne 7. 10. 2019 o odškodnění z důvodu jako v projednávané žalobě s tím, že žalovaná žalobci částečně vyhověla dne 9. 4. 2020, když mu přiznala a vyplatila odškodnění za bolestné (chirurgické hledisko) ve výši 16 250 Kč, ale odmítla přiznat náhradu za ztížení společenského uplatnění a bolestné spojené s psychiatrickým hlediskem, protože k prokázání těchto nároků byly předloženy pouze listiny v německém jazyce bez úředního překladu do češtiny. Žalobce proto nechal pořídit překlady lékařské zprávy a dne 14. 4. 2020 požádal o dodatečné odškodnění s tím, že žalovaná na to reagovala stanoviskem ze dne 10. 11. 2021, kdy nepřiznala žalobci nárok na odškodnění, tak jak žalobce požadoval.
10. Dále vzal z nesporných tvrzení účastníků a provedených listinných důkazů (usnesení Okresního soudu v Chebu ze dne 4. 10. 2019, sp. zn. 2 Nt 25001/2019) soud za prokázané, že žalobce je účasten soudní rehabilitace v souvislosti s nezákonným omezením jeho osobní svobody na území ČSSR v době [REDAKCE] a má proto nárok na odškodnění podle § 23 odst. 1 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci s tím, že žalobce byl dne [REDAKCE] zatčen při pokusu přejít z Československa do [REDAKCE] a byl přitom pokoušán služebními psy.
11. Konečně z nesporných tvrzení účastníků a provedených listinných důkazů (lékařská zpráva ze dne [REDAKCE], lékařská zpráva ze dne 12. 9. 2019, lékařská zpráva ze dne 17. 1. 2022 a lékařská

zpráva ze dne 20. 5. 2022) vzal soud za prokázané, že žalobce utrpěl v příčinné souvislosti se zásahem československých pohraničnicků dne [redacted] újmu na zdraví v rozsahu 1000 bodů, pokud jde o ztížené společenské uplatnění, resp. že žalobce v přímé příčinné souvislosti se zásahem československých pohraničnicků dne [redacted] utrpěl vážnou duševní poruchu vzniklou působením otřesného zážitku ve smyslu bodu B) II.253 Přílohy k vyhlášce č. 32/1965 Sb.

12. Soud na základě provedeného dokazování učinil skutkový závěr, který je shodný se shora uvedenými skutkovými zjištěními.

IV.

Právní úprava na projednávanou věc dopadající

13. Soud posuzoval danou věc ve světle následujících zákonných ustanovení.
14. Podle § 1 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.
15. Podle § 23 odst. 1 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci nárok na odškodnění zahrnuje zejména náhradu škody na zdraví, k níž došlo v souvislosti s vazbou nebo výkonem trestu odnětí svobody, pokud tato náhrada nepřísluší podle jiných předpisů.
16. Podle § 23 odst. 4 zákona o soudní rehabilitaci pro způsob a rozsah náhrady za ztrátu na výdělek a náhrady škody na zdraví platí ustanovení občanského zákoníku.
17. Podle § 3079 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, právo na náhradu škody vzniklé porušením povinnosti stanovené právními předpisy, k němuž došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle dosavadních právních předpisů.
18. Podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993 platí, že odškodnění za bolest se poskytuje za bolesti způsobené poškozením na zdraví, jeho léčením nebo odstraňováním jeho následků, a to podle zásad a sazeb stanovených v příloze k této vyhlášce. Odškodnění za bolest musí být přiměřené povaze poškození na zdraví a průběhu léčení.
19. Podle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993 částka odpovídající základnímu počtu bodů zjištěnému lékařem se přiměřeně zvýší až na dvojnásobek podle předpokladů, které poškozený ve věku, ve kterém byl poškozen na zdraví, měl pro uplatnění v životě a ve společnosti a které jsou v důsledku poškození omezeny nebo ztraceny. Těmito předpoklady se rozumí zejména možnost uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním a možnost volby povolání a dalšího sebevzdělání; přitom se přihlíží k tomu, zda jde o muže nebo ženu, a při odstranitelnosti trvalých následků také k upozornění lékaře podle § 10.
20. Podle § 7 odst. 1 vyhlášky č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993 výše odškodnění za bolest a za ztížení společenského uplatnění se určuje částkou Kčs 15,- za jeden bod.

21. Podle § 7 odst. 2 vyhlášky č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993 celková výše odškodnění za bolest a za ztížení společenského uplatnění z jednoho poškození na zdraví nesmí přesáhnout částku Kčs 60 000; z toho odškodnění za bolest nesmí přesáhnout částku Kčs 18 000, a to ani s připočtením odškodnění podle § 3 odst. 2.
22. Podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993 ve zcela výjimečných případech hodných mimořádného zřetele může rozhodčí orgán nebo soud odškodnění přiměřeně zvýšit, a to i nad stanovené nejvyšší výměry odškodnění.
23. Podle bodu A.I Přílohy k vyhlášce č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993 platí, že za bolesti podle § 2 odst. 1 vyhlášky se považuje i ztížení zdravotní pohody, jako jsou závažné změny psychické, poruchy nervového ústrojí, stavy únavnosti, závratě nebo jiné fyzické útrapy a strasti z omezení pohybu nebo bezmocnosti. Pokud je sazba stanovena v rozmezí, ohodnotí lékař při lehčím nebo kratším průběhu léčeni bolest počtem bodů při dolní hranici rozmezí uvedeného v sazbě; při těžším nebo delším průběhu ohodnotí bolest odpovídajícím větším počtem bodů v daném rozmezí sazby, v jehož rámci také přihlédne ke ztížení zdravotní pohody, pokud nastalo poškození a zdraví. U popálenin přihlédne v rámci rozmezí jednak k lokalizaci, jednak k původu (popálenina tepelná, chemická účinkem kyselin, louhu a jiné).
24. Podle bodu B.II 253 Přílohy k vyhlášce č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993 platí, že lze přiznat nárok na náhradu újmy za ztížení společenského uplatnění v rozsahu 200-1000 bodů, a to v případě vážné duševní poruchy vzniklé působením otřesných zážitků nebo jiných nepříznivých psychologických činitelů a tísnivých situací (ověřené příslušným psychiatrickým pracovištěm).
25. Podle § 9 vyhlášky č. 440/2001 Sb. bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené škodou na zdraví, které vznikly přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

V.

Právní posouzení projednávané věci soudem

26. Jak je uvedeno shora, žalobce se svojí žalobou domáhal u zdejšího soudu náhrady újmy na zdraví ve výši 500 000 Kč.
27. V projednávané věci platí, že ze shora citovaného § 23 odst. 4 zákona o soudní rehabilitaci ve spojení s § 3079 odst. 1 občanského zákoníku a § 9 vyhlášky č. 440/2001 Sb. vyplývá, že na projednávanou věc je třeba aplikovat vyhlášku č. 32/1965 Sb., a to s ohledem na okamžik, kdy mělo ke škodní události (resp. vzniku bolesti) dojít. K samotné škodní události, jakož i vzniku ztížení společenského uplatnění a bolesti totiž došlo přede dnem 29. 1. 1993, jak vyplynulo z provedeného dokazování, jakož i nesporných tvrzení. Tento právní závěr je rovněž podepřen konstantní judikaturou civilních soudů (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2013, sp. zn. 25 Cdo 2315/2013, nebo nověji usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2020, č. j. 12 Co 64/2020- 98).
28. V rozhodné době (až do 28. 1. 1993) činila podle § 7 odst. 1 vyhl. č. 32/1965 Sb. výše odškodnění za bolest 15 Kč za jeden bod. Podle druhého odstavce téhož ustanovení celková výše odškodnění za bolest a ZSU nesměla přesáhnout částku 60 000 Kč, přičemž samotné odškodnění za bolest nesmělo přesáhnout částku 18 000 Kč, a to ani s připočtením odškodnění podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky. Při zohlednění této hodnoty jednoho bodu a

počtu bodů stanovených v žalobcem předložené lékařské zprávě ze dne 20. 5. 2022 (proti níž účastníci řízení ničeho nenamítali) činí odpovídající výše náhrady za ztížení společenského uplatnění částku 15 000 Kč (1000 x 15). V tomto rozsahu je proto žaloba důvodná. Pokud pak jde o náhradu za bolestné (psychiatrické hledisko), podle názoru zdejšího soudu není tento nárok žalobce po právu. K tomu soud zdůrazňuje následující.

29. Zaprvé, sám žalobce ve své žalobě ohodnotil svoji újmu (pokud jde o ztížení společenského uplatnění) 1800 body. Na jednání dne 2. 5. 2022 byl žalobce poučen o předběžném právním názoru zdejšího soudu, podle kterého na věc dopadá vyhláška č. 32/1965 Sb. Přesto žalobce nijak nereagoval na to, že podle bodu B.II 253 Přílohy k vyhlášce č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993, je možné přiznat odškodnění za ztížení společenského uplatnění pouze v rozsahu 200 až 1000 bodů. Dlužno poznamenat, že sám žalobce nijak nerozporoval, že jeho případ je třeba podřadit právě pod bod B.II 253 Přílohy k vyhlášce č. 32/1965 Sb. ve znění platném a účinném do 28. 1. 1993, když sám předložil na podporu svých tvrzení listinu (lékařskou zprávu ze dne 20. 5. 2022), ze které právě tato klasifikace vyplývá. Nadto nelze přehlédnout, že soud žalobce na jednání dne 11. 7. 2022 rovněž výslovně upozorňoval na nesoulad bodového ohodnocení uvedeného v žalobě a bodového ohodnocení vyplývajícího z provedeného dokazování (resp. příslušné právní úpravy). Přesto se žalobce rozhodl na toto nijak nereagovat. Takováto procesní pasivita je pro zdejší soud jenom stěžejí pochopitelná; v každém případě ovšem má soud za to, že nelze náhradu za ztížení společenského uplatnění vyčíslit více jak 1000 body, jak plyne z relevantní právní úpravy.
30. Zadruhé, v daném případě nelze pro výpočet bolestného a ZSÚ použít nařízení vlády č. 276/2015 Sb., jak navrhoval žalobce, neboť toto je určeno pro odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, což skutečně není předmětný případ. Ústavní soud například v nálezu ze dne 16. 1. 2013, sp. zn. I. ÚS 46/12, uzavřel, že v určitých případech se zákonodárce v otázce náhrady škody spočívající v poškození zdraví rozhodl poskytnout zaměstnanci náhradu škody v širším rozsahu, než je tomu ve vztazích podléhajících toliko obecné občanskoprávní úpravě. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit ani žalobcův poukaz na to, že sama žalovaná přiznala hodnotu bodu 250 Kč, pokud jde o bolestné za tzv. chirurgické hledisko. K tomu se připomíná, že předběžné projednání nároku na náhradu škody u příslušného ústředního orgánu má neformální povahu, nejsou pro ně stanoveny žádné procesní postupy a nepředpokládá se ani, že by tento orgán vydával nějaké rozhodnutí (buď požadavku vyhověl a uplatněnou částku zaplatí, nebo tak neučiní; nesdělí-li poškozenému své odmítavé stanovisko, zakládá mu uplynutí šestiměsíční lhůty možnost obrátit se na soud). Tím spíše tedy není možné považovat tento specifický institut za správní řízení, na nějž by se vztahovala ustanovení správního řádu; sdělení příslušného orgánu poškozenému, že jím uplatněný nárok bude (zcela nebo zčásti) či nebude uspokojen, není správním rozhodnutím, ale svou povahou odpovídá občanskoprávnímu úkonu (resp. právnímu jednání) státu jednajícím příslušným správním orgánem. Aplikace správního řádu je pro tento případ výslovně vyloučena (§ 1 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů) (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 30 Cdo 258/2015). Proto také nelze uvažovat o tom, že by jednání žalované žalobci založilo legitimní očekávání, jak se snad snažil naznačit žalobce (k zásadě legitimních očekávání srov. např. nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2003, sp. zn. IV. ÚS 690/01, nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, sp. zn. 6 Ads 88/2006). Jinak řečeno, přístup žalované, která sama přiznává hodnotu bodu ve výši 250 Kč, aniž by tento její postup měl oporu v příslušných právních předpisech, jakkoliv je jinak zarážející s ohledem na skutečnost, že žalovaná je organizační složkou státu, nemůže sám o sobě vést k neaplikaci relevantní právní úpravy.

31. Ztřetí, žalovaná ve svém vyjádření ze dne 10. 11. 2021 uvedla, že jí přiznaná částka v sobě „ve své podstatě“ zahrnuje i ztížení společenského uplatnění. K tomu soud poznamenává, že toto vyjádření žalované považuje za zmatečné, když na jednu stranu nárok na přiznání ztížení společenského uplatnění odmítá, na stranu druhou tvrdí, že „ve své podstatě“ žalobce odškodnila i za ztížení společenského uplatnění. Sama žalovaná si zřejmě této kontradiktornosti byla vědoma, když již dále tuto svoji myšlenku na jednáních před soudem nerozvíjela. V každém případě s ohledem na to, že mezi stranami bylo výslovně nesporné, že žalovaná odškodnila žalobce pouze za bolestné, považuje dále tuto poznámku zdejší soud za bezpředmětnou.
32. Začtvrté, v projednávané věci by bylo lze uvažovat o zvýšení odškodnění za ZSU ve smyslu § 6 odst. 2 a 7 odst. 3 vyhl. č. 32/1965 Sb. Platí přitom, že v žádném případě nelze odškodnění navyšovat pouze z důvodu časového odstupu od předmětného zranění (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2009, sp. zn. 25 Cdo 4438/2008, nebo rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 25 Cdo 1444/2005). V této souvislosti navíc nelze přehlédnout, že žalobci v dřívějším uplatnění nároku fakticky nic nebránilo (zák. č. 119/1990 Sb. nabyl účinnosti již dne 1. 7. 1990). Dále jak k § 7 odst. 3 vyhl. č. 32/1965 Sb. judikoval Nejvyšší soud: „*Ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. (obdobně jako § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb.) umožňující mimořádné zvýšení odškodnění, patří k právním normám s relativně neurčitou (abstraktní) hypotézou, tj. k právním normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem, ale závisí v každém konkrétní případě na úvaze soudu. Uvedené ustanovení tak přenechává soudu, aby v každém jednotlivém případě sám vymezil hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností, tedy aby sám podle svého uvážení posoudil, jaké zvýšení náhrady je v konkrétní posuzované věci přiměřené.*“ Dále Nejvyšší soud judikoval: „*Předpokladem přiměřeného zvýšení částky odpovídající základnímu počtu bodů zjištěnému lékařem (ve smyslu ustanovení - 6 odst. 2 vyhlášky č. 32/1965 Sb.) je existence takových skutečností, které umožňují závěr, že omezení poškozeného nelze vyjádřit jen základním odškodněním za bolest nebo ztížení společenského uplatnění, které již sama představuje náhradu za prokazatelné nepříznivé důsledky pro životní úkony poškozeného a pro uspokojování i plnění jeho životních a společenských potřeb a úkolů.*“ (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 1988, sp. zn. 1 Cz 60/88). Jinak řečeno, postup podle § 6 odst. 2 a § 7 odst. 3 vyhlášky přichází v úvahu jen ve skutečně výjimečných případech hodných mimořádného zřetele (srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. 25 Cdo 2414/2006).
33. Žalobce sám výslovně navýšení podle § 6 odst. 2 a § 7 odst. 3 vyhl. č. 32/1965 Sb. nepožadoval. Pouze ve svém podání ze dne 28. 5. 2022 uvedl, že žádá soud, aby přihlédl k lékařské zprávě ze dne 20. 5. 2022 při stanovení výše odškodnění, přičemž v této zprávě se výslovně možnost navýšení podle § 6 odst. 2 a § 7 odst. 3 vyhl. č. 32/1965 Sb. zmiňuje. Platí ovšem, že tvrzení nelze zjišťovat až z provedeného důkazu, jenž může sloužit výhradně k prokázání všech jednoznačně úplně a konkrétně tvrzených skutečností (viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 2. 2012, č. j. 12 Cmo 407/2011-62, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 12. 2000, sp. zn. 21 Cdo 1705/99). V této souvislosti se uvádí, že žalobce po provedeném dokazování na jednání dne 11. 7. 2022 žalovanou vyzval, aby se k možnosti navýšení podle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 32/1965 Sb. vyjádřila, přičemž žalovaná možnost navýšení odmítla. Nato žalobce (resp. jeho právní zástupce) odkázal na zásadu slušnosti (vyplývající z § 2958 zákona č. 89/2012 Sb.), jakož i dotvrdil, že projednávaná věc není běžnou záležitostí a že v případě žalobce byl porušen Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. Soud jej proto výslovně poučil a seznámil se svým právním názorem, podle kterého k navýšení přiznané újmy ve smyslu § 6 odst. 2 a § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. mohou vést pouze okolnosti svědčící o prohloubeném individuálním významu. Žalobce, resp. jeho právní zástupce na to přesto nijak nereagoval. K tomu se uvádí, že výjimečnost případu žalobce nelze dovodit z prostého faktu, že v jeho případě byl porušen Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.

Jak totiž plyne z § 1 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci, samotné porušení této mezinárodní smlouvy bylo nutným předpokladem pro vznik odpovědnosti žalované (resp. pro účast žalobce na soudní rehabilitaci). Jinak řečeno, to že žalobcovo zranění bylo způsobeno za porušení mezinárodního práva, je již reflektováno tím, že zákon o soudní rehabilitaci prolomil tehdy platnou právní úpravu a vůbec umožnil, aby se v těchto případech přiznávalo odškodnění (které by jinak těmto osobám nenáleželo). Mimořádnost těchto případů spočívající v porušení norem mezinárodního práva tak je již reflektována právě zákonem o soudní rehabilitaci, přičemž dále tuto okolnost nelze považovat za takovou, která by dostatečně individualizovala žalobcův případ od případů obdobných, resp. nelze dovozovat, že by snad bylo lze tuto okolnost považovat za okolnost zvláštního zřetele hodnou, resp. že by patřila mezi okolnosti zmíněné v § 6 odst. 2 vyhl. č. 32/1965 Sb. Jiné konkrétní okolnosti pak žalobce nedotvrdil.

34. Za situace, kdy si byl žalobce zjevně vědom své povinnosti tvrdit výjimečnost svého případu (resp. okolnosti zvláštního zřetele hodné) ve smyslu § 6 odst. 2 a § 7 odst. 3 vyhl. č. 32/1965 Sb., soud již dále žalobce nepoučoval ve smyslu § 118a odst. 1 o. s. ř. Není totiž úkolem soudu v rámci civilního řízení sporného, aby pátral po dalších myslitelných okolnostech svědčících ve prospěch, či neprospěch žalobce. Odpovědnost v tomto slova smyslu leží na stranách samotného sporu. Soud proto neshledal, že by v projednávané věci byl prostor pro aplikaci § 6 odst. 2 a § 7 odst. 3 vyhl. č. 32/1965 Sb.
35. K tomu soud poznamenává, že si je velmi dobře vědom toho, že přiznaná výše odškodnění se může s ohledem na současné poměry zdát nepřiměřeně nízká. Avšak toto je dáno skutečností, že sám žalobce se rozhodl domáhat odškodnění až s odstupem několika desítek let. Jak přitom bylo konstatováno shora, odškodnění nelze navyšovat pouze z důvodu časového odstupu od předmětného zranění. Stejně tak podle názoru zdejšího soudu nelze odškodnění, které by mělo dle relevantní právní úpravy žalobci náležet, navyšovat svévolně, tj. bez opory ve skutkových tvrzeních, resp. skutkových zjištěních, a to pouze s odkazem na neurčité principy slušnosti, resp. spravedlnosti, jak požadoval na soudním jednání žalobce.
36. Zapáté, soud vyhláškou č. 32/1965 Sb. nepovažuje za protiústavní, resp. nemá za to, že by bylo na místě jí v projednávané věci neaplikovat, jak požadoval žalobce. Není totiž pravdou, že by podle této vyhlášky nebylo lze přiznat i odškodnění za utrpený depresivní a stresový syndrom, jako tomu bylo v projednávané věci. Z relevantní právní úpravy totiž jasně plyne, že vyhl. č. 32/1965 Sb. sice v těchto případech nekonstruuje samostatný nárok na bolestné, nicméně v těchto případech se má při určování výše bolestného – slovy žalobce – za chirurgické hledisko přihlídnout rovněž i ke ztížení zdravotní pohody. Ztížení zdravotní pohody se pak míní závažné změny psychické, poruchy nervového ústrojí, stavy únavnosti, závratě nebo jiné fyzické útrapy a strasti z omezení pohybu nebo bezmocnosti (viz A.I Přílohy k vyhl. č. 32/1965 Sb.). Jinak řečeno, v projednávané věci platí, že pokud žalobce utrpěl v souvislosti se zákrokem československých pohraničnicků dne 7. 11. 1983 zranění, když byl pokousán služebními psy, pak bolestné přiznané jako odškodnění za toto pokousání již v sobě mělo dle relevantní právní úpravy zahrnovat rovněž odškodnění za – slovy žalobce – psychiatrické hledisko, resp. ztížení zdravotní pohody. Mezi toto ztížení zdravotní pohody lze totiž nepochybně zařadit i depresivní a stresový syndrom. To plyne již ze samotného jazykového, jakož i teleologického výkladu dotčené právní úpravy, když stěží by bylo lze považovat depresivní a stresový syndrom za něco jiného nežli za závažnou změnu psychickou. Sám žalobce přitom výslovně uvedl, že mu již za způsobený úraz (pokousání služebními psy) bylo bolestné přiznáno a vyplaceno. Přiznat samostatné odškodnění v podobě bolestného pouze z titulu utrpeného depresivního a stresového syndromu přitom není možné, jak bylo vysvětleno shora.

37. S ohledem na shora uvedené se tak uzavírá, že soud shledal žalobu důvodnou co do částky 15 000 Kč a ve zbytku jí zamítl (srov. výrok I. a II. tohoto rozsudku).

VI.

K nákladům řízení

38. Výrok III. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 142 odst. 2 o. s. ř. Soud přitom ve svých úvahách vyšel z toho, že žalobce ve své žalobě uplatnil dva nároky – nárok na odškodnění za bolestné a nárok na odškodnění za ztížené společenské uplatnění. Platí přitom, že soud je povinen přihlídnout k výsledku řízení ve vztahu ke každému z posuzovaných nároků zvlášť (na odškodnění bolestného a ztížení společenského uplatnění), přičemž v obou případech je nezbytné vyjít ze speciální tarifní hodnoty těchto nároků ve výši 50 000 Kč (viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 5. 2021, sp. zn. 25 Cdo 3771/2020). Soud proto vycházel z tarifní hodnoty sporu ve výši 100 000 Kč.
39. Pokud jde o nárok na odškodnění bolestného, v tomto případě byl žalobce zcela neúspěšný (a to i co do základu svého nároku). Naopak v nároku na odškodnění ztížení společenského uplatnění byl žalobce se svojí žalobou úspěšný co do základu svého nároku, přičemž konkrétní výše odškodnění závisela na znaleckém zkoumání ve smyslu § 142 odst. 3 o. s. ř. Soud je proto toho názoru, že žalobce byl úspěšný pouze z 50 % (resp. v rozsahu tarifní hodnoty 50 000 Kč). S ohledem na to, že úspěch a neúspěch žalobce a žalované byl stejný, rozhodl soud výrokem III. tak, že žádá ze stran nemá právo na náhradu nákladů řízení.
40. V této souvislosti se připomíná judikatura, ze které plyne, že poměřovat úspěch a neúspěch ve věci nelze jen tím, jak bylo o konkrétním návrhu rozhodnuto, ale je třeba jej posuzovat v širších souvislostech (náleží Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2009, sp. zn. I. ÚS 1310/09). Ústavní soud již v minulosti judikoval, že ani rozhodování o nákladech řízení nesmí být jen mechanickým posuzováním výsledků sporu bez komplexního zhodnocení rozhodnutí v meritu věci. Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení má být zřejmým a logickým ukončením celého soudního řízení (náleží Ústavního soudu ze dne 13. 1. 2005, sp. zn. IV. ÚS 1/04). Soud se přitom domnívá, že rozhodnutí o tom, že každá ze stran si nese své náklady řízení, zcela odpovídá tomu, jak bylo o konkrétním návrhu rozhodnuto a je zřejmým a logickým ukončením celého soudního řízení.

VII.

Ke lhůtě k plnění

41. Lhůta k plnění byla ve výroku I. tohoto rozsudku stanovena v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. část věty za středníkem o. s. ř., když soudu je z jeho činnosti známo, že uvedená lhůta odpovídá technicko-organizačním podmínkám čerpání peněžních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná jako organizační složka státu řídí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2.

Nesplní-li povinný povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se oprávněný domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Filip Krása

Praha 18. července 2022

Petr Navrátil v.r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: Filip Krása